

Høring om endringer i økonomiforskrift til privatskolelova ved innføring av ny tilskuddsmodell for private grunnskoler

Høringssvar fra Kristne Friskolers Forbund

Spørsmål:

Er dere enige i Kunnskapsdepartementets forslag vårt til endringer i § 4-1 om tilskuddsordningen for de private grunnskolene i økonomiforskrift til privatskolelova? Hvis nei, utdyp gjerne.

Svar: NEI

Kommentar:

Kristne Friskolers Forbund er interesseorganisasjon for 86 private grunnskoler med rett til statstilskudd og 38 private videregående skoler med rett til statstilskudd.

Etter vårt syn er den foreslåtte forskriftsbestemmelsen til hinder for å velge den beregningsmodellen som best sørger for at private grunnskoler av ulik type og størrelse får et tilskudd som svarer til 85% av kostnaden pr. elev i tilsvarende kommunale skoler. Utrekningene gjort av Udir der kostnadene i 70 kommuner med bare én skole, og den er kombinert, sammenlignes med hva den kommunale kombinerte skolen ville fått som privatskole med gammel tilskuddsmodell, viser at den gamle modellen traff ganske godt, og den nye modellen (fra høst 2024) gir de kombinerte skolene altfor lite. Til kombinerte skoler er det derfor helt udiskutabelt nødvendig med mer tilskudd enn bare høy sats til 45 elever.

Departementet er tjent med åpnere formuleringer i forskriften. Det gir muligheter til å utforske tilskuddsberegningen bedre.

Vi forslår denne ny teksten i § 4-1 (markert gult):

Forslag til nytt tredje ledd i § 4-1. Grunnlag for utrekning av statstilskot i grunnskolar

Skolane får utbetalt tilskot etter satsar som varierer etter storleiken på skolen. Tilskotet til kombinerte skolar reknast ut særskilt slik at meirkostnaden per elev ved å ha 10 trinn blir tatt omsyn til. Utrekningane skal godtgjere at kvar skule får 85% av gjennomsnittleg kostnad ved tilsvarende kommunal skole.

Alternative modeller for beregning av tilskudd til private skoler

1. Vårt primære forslag.

Kort beskrivelse:

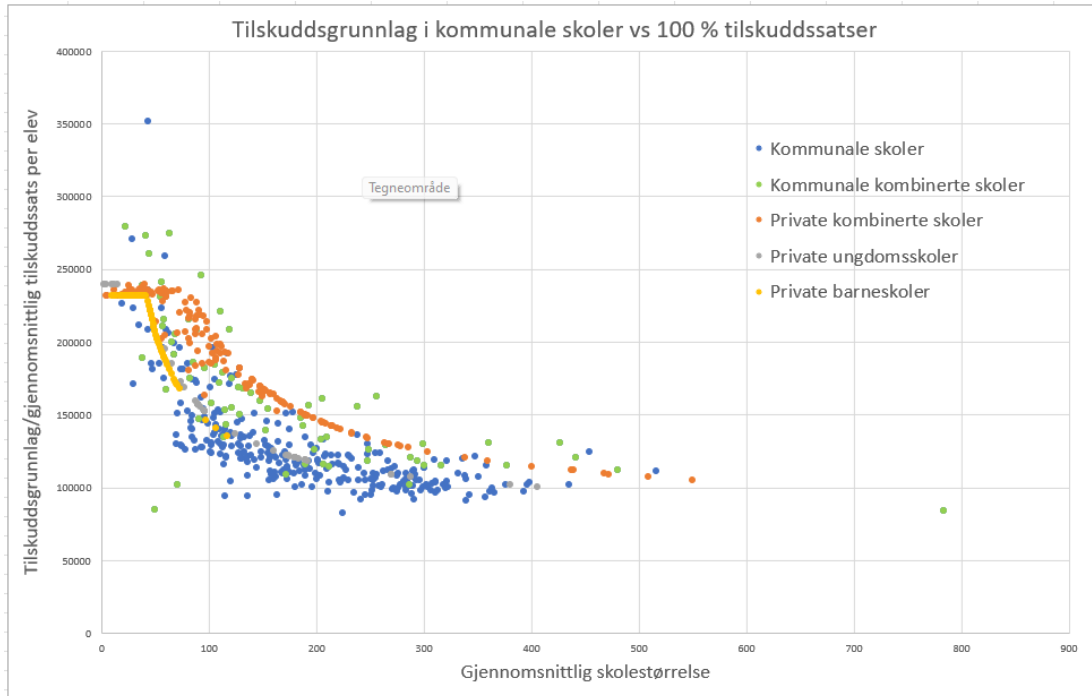
Barneskoler 1-7: Det gis høyt tilskudd for de første 45 elevene.

Ungdomsskoler: Det gis høyt tilskudd for de første 45 elevene.

Kombinerte barne- og ungdomsskoler: Det gis høyt tilskudd for de første 45 elevene på barnetrinnet og de første 45 elevene på ungdomstrinnet. Deretter beregnes det en reduksjon i tilskuddet på 1-4 %. Det må arbeides med å finne nøyaktige tall for innsparingen ved å ha 1 kombinert skole i stedet for 1 barneskole + 1 ungdomsskole med likt samlet elevtall.

Begrunnelse:

Arbeidsgruppens rapport fastslår at ny tilskuddsmodell gir kombinerte skoler for lite i tilskudd (s. 25). Figurene nedenfor viser en sammenligning mellom kommunale utgifter (tilsvarende tilskuddsgrunnlaget for private skoler) og tilskudd til private skoler (100% av satsen).

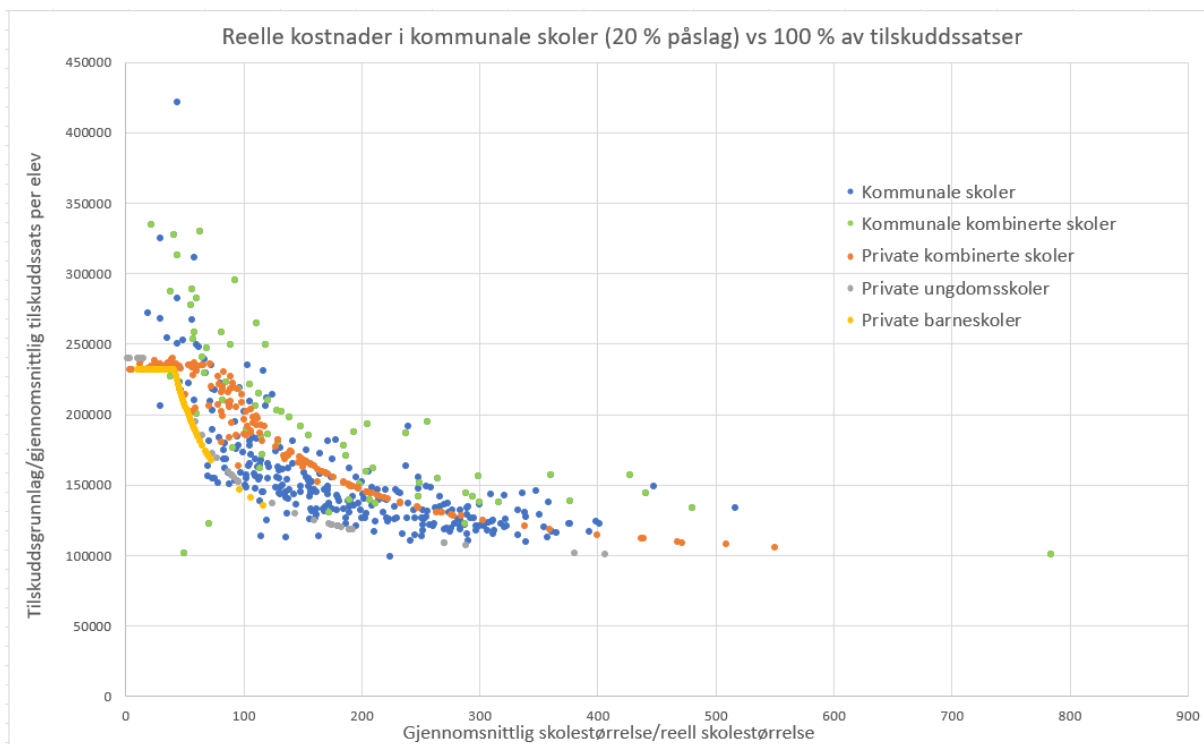

Gjennomsnittsskolen i alle norske kommuner er her framstilt med blå prikker. Den ene, kombinerte skolen i 70 kommuner er framstilt med grønne prikker. Det er her synliggjort at kommunale kombinerte skoler koster mer pr. elev enn kostnaden pr. elev i de beregnede gjennomsnittsskolene i hver enkelt av landets kommuner.

De øvrige prikkene viser en beregning av hva private skoler får i tilskudd etter den gamle tilskuddsmodell. Kurvene viser at tilskudd til kombinerte skoler etter gammel modell treffer rimelig godt det som er utgiftene i tilsvarende kommunale kombinerte skoler.

Denne sammenligningen har én stor svakhet. Den er basert på dagens tilskuddsgrunnlag, som jo mangler kommunens kostnader til investeringer i skolebygg (kapitalkostnader) og kostnader til fellesadministrative tjenester (overheadkostnader).

Den neste figuren er lik den forrige, med den forskjell at her er kommunale kapitalkostnader og overheadkostnader tatt med i kommunens utgifter. Sammenligningen med hva privatskoler av ulik type får, viser klart at de private skolene er underfinansiert når alle relevante kostnader i kommunene er tatt med i sammenligningen.

2. Vårt sekundære forslag

Kort beskrivelse:

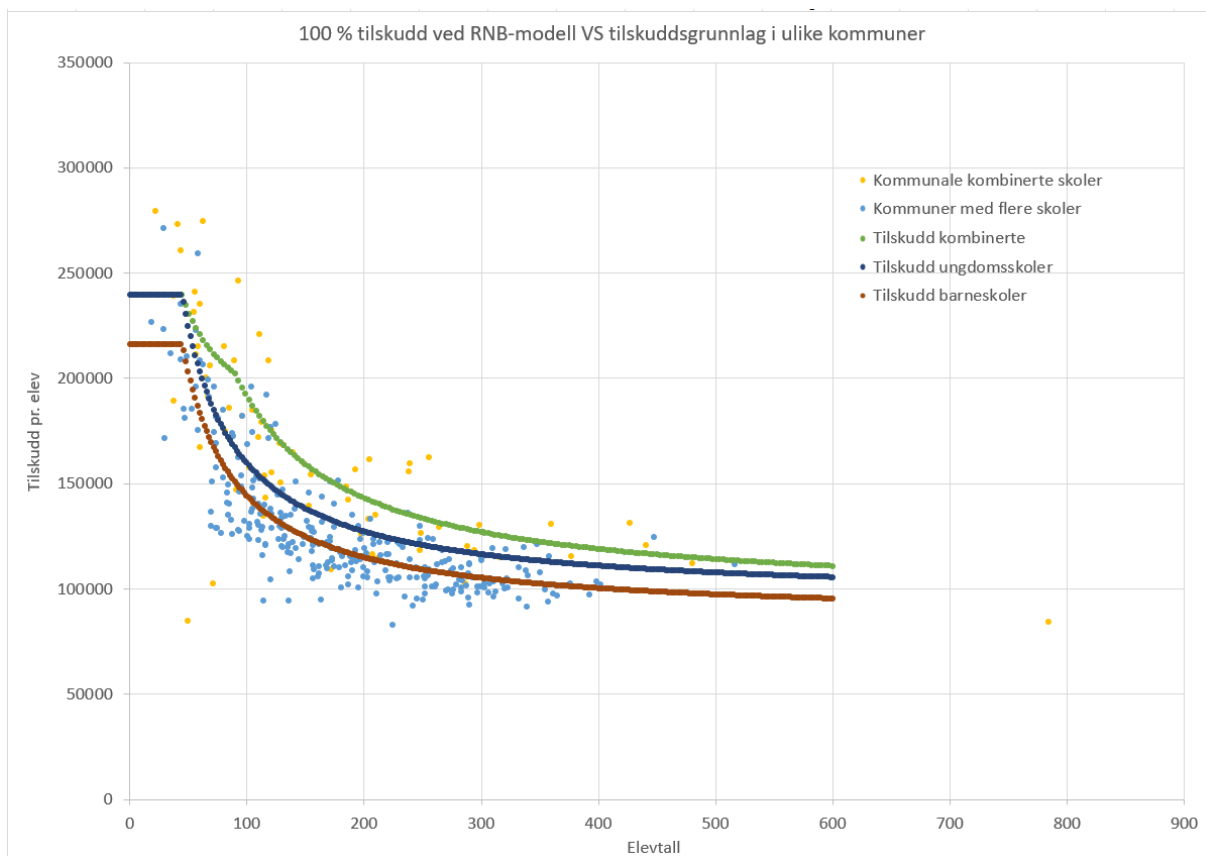
Barneskoler 1-7: Det gis høyt tilskudd for de første 45 elevene.

Ungdomsskoler: Det gis høyt tilskudd for de første 45 elevene.

Kombinerte barne- og ungdomsskoler: Det gis høyt tilskudd for de første 45 elevene samlet sett. Den høye tilskuddssatsen utbetales for de 45 første elevene på ungdomstrinnet. Dersom en skole har færre enn 45 elever på ungdomstrinnet, får skolen høy tilskuddssats på barnetrinnet for resterende elever opp til 45 elever totalt. I tillegg gis det en kombinertskolesats for elev nr 46-90.

Diagrammene viser hvordan en slik tilskuddsmodell samsvarer med kostnadene i kommunale skoler. Det foreslåtte kombinertskole-tilskuddet er gitt et nivå som gir samlet kostnad for staten på høyde med det som ble kuttet i Statsbudsjettet for 2024. Samtidig er det lagt inn større avstand (ca 10%) mellom tilskuddet til barneskoler og tilskuddet til ungdomsskoler.

Kurvene viser at en slik modell også samsvarer godt med de kommunale kostnadene pr. elev i kommunale skoler av ulik type og størrelse. Men igjen, dette er kommunale kostnader beregnet i tråd med dagens tilskuddsgrunnlag for beregning av satser til private skoler. Nedenfor er vist en sammenligning der kommunale kapitalkostnader og overheadkostnader er tatt med.

Neste figur viser den samme sammenligningen, men her er kommunale kapitalkostnader og fellesadministrative tjenester (overheadkostnader) tatt med. Kurvene viser i hvilken grad de private skolene reelt sett er underfinansiert.

